

ROMANIA

INALTA CURTE DE CASATIE SI JUSTITIE

Prin sentința nr. 52/PI din 29 mai 2019 pronunțată de Curtea de Apel Oradea, Secția penală și pentru cauze cu minori, s-a dispus în baza art. 107 din Legea nr. 302/2004, cu referire la Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din data de 27 mai 2019, respingerea cererii de executare a mandatului european de arestare emis de Procuratura St. Polten din Austria la data de 22 august 2017, având referința dosarului nr. 5 St 128/15x, privind persoana solicitată A.

Pentru a se pronunța în acest sens, Curtea de Apel Oradea a reținut, între altele, următoarele:

Pe numele persoanei solicitate A. s-a emis mandatul european de arestare de către Procuratura St. Polten din Austria la data de 22 august 2017, având referința dosarului nr. 5 St 128/15x, fiind suspectată de săvârșirea unui număr de 62 infracțiuni de furt grav prin efracție, comis în mod profesionist, conform art. 127, art. 128 alin. (1) cifra 5, art. 129 alin. (1) cifra 1 și 2, art. 130 alin. (1) și (2), art. 15 C. pen. austriac și participare la un grup infracțional organizat, prevăzută în art. 278 alin. (1) C. pen. austriac.

Mandatul european de arestare este o decizie judiciară emisă de autoritatea judiciară competentă a unui stat membru al Uniunii Europene, în vederea arestării și predării către un alt stat membru a unei persoane solicitate, respectiv în vederea executării unui mandat de arestare, de executare a unei pedepse ori a unei măsuri de siguranță privative de libertate și care se execută în baza principiului recunoașterii reciproce, în conformitate cu dispozițiile Deciziei-cadru a Consiliului 2002/584/JAI din 13 iunie 2002, precum și cu respectarea drepturilor fundamentale ale omului, așa cum acestea sunt consacrate de art. 6 din Tratatul privind Uniunea Europeană.

Un *mandat european de arestare* se bazează întotdeauna pe o decizie judiciară în statul emitent și poate fi executat în statul executant doar printr-o decizie judiciară.

În temeiul acestor principii, stipulate atât în norma internă, cât și în cea europeană, este evident că executarea unei asemenea decizii judiciare în cadrul unei cooperări judiciare în materie penală presupune respectarea deplină a condițiilor de fond și formă, a domeniului de aplicare și a cadrului instituțional în care funcționează această procedură specială, pentru ca astfel să existe o deplină respectare a drepturilor și libertăților persoanei.

Învestit cu executarea unui mandat european de arestare, judecătorul hotărăște asupra arestării și predării persoanei solicitate, după ce, în prealabil, a verificat condițiile referitoare la emiterea mandatului, la identificarea persoanei solicitate, la existența dublei incriminări a faptelor penale ce se impută acesteia sau dacă există situații ce se constituie în motive de refuz.

În cadrul acestei proceduri, instanța de judecată, în calitate de autoritate judiciară, verifică toate cerințele de legalitate prevăzute de decizia-cadru și legea specială, iar nerespectarea lor determină, în principiu, autoritatea judiciară de executare să nu dea curs cererii de executare a mandatului european de arestare.

Potrivit articolului 6 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009, autoritatea judiciară emitentă este autoritatea judiciară a statului membru emitent care este competentă să emită un mandat european de arestare, în conformitate cu dreptul acestui stat.

Prin Hotărârea Curții de Justiție a Uniunii Europene din 27 mai 2019 (Marea Cameră) s-a statuat că noțiunea de „autoritate judiciară emitentă”, în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia-cadru

2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009, trebuie interpretată în sensul că nu vizează parchetele dintr-un stat membru care sunt expuse riscului de a fi supuse, direct sau indirect, unor instrucțiuni individuale din partea puterii executive, cum este un ministru al justiției, în cadrul adoptării unei decizii referitoare la emiterea unui mandat european de arestare.

Prin această hotărâre se atribuie competența de emitere a unui mandat european de arestare unei autorități care trebuie să fie în măsură să exercite această funcție în mod obiectiv, ținând seama de toate elementele incriminatoire și dezincriminatoire și fără să fie expusă riscului ca puterea sa de decizie să facă obiectul unor ordine sau al unor instrucțiuni exterioare, în special din partea puterii executive, astfel încât să nu existe nicio îndoială cu privire la faptul că decizia de emitere a mandatului european de arestare revine acestei autorități, iar nu, în definitiv, puterii menționate (pct. 73 din hotărâre).

În speță, mandatul european de arestare având referința dosarului nr. 5 St 128/15x a fost emis în scopul urmăririi penale împotriva lui A., de către un procuror din cadrul Procuraturii St. Polten, Austria, la data de 22 august 2017 și are la baza ordonanța de arestare emisă de către Procuratura St. Polten la data de 22 august 2017, în dosarul nr. 5 St 128/15x.

S-a constatat, așadar, că mandatul european de arestare a fost emis de către procuror și se fundamentează pe o decizie judiciară națională emisă tot de către un procuror, respectiv pe o ordonanță de arestare și nu de o „autoritate judiciară” în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI, astfel cum a fost statuat de Curtea de Justiție a Uniunii Europene prin Hotărârea din 27 mai 2019.

Prin urmare, având în vedere cele arătate mai sus, s-a constatat că în cauză mandatul european de arestare nu îndeplinește cerința de legalitate prevăzută în articolul 6 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002, referitoare la autoritatea judiciară competentă să emită un mandat european de arestare, astfel cum a fost interpretată de Curtea de Justiție a Uniunii Europene prin Hotărârea din 27 mai 2019, care consideră că noțiunea de „autoritate judiciară emitentă” în sensul deciziei-cadru nu include parchetele unui stat membru, care sunt expuse, direct sau indirect, unor ordine sau instrucțiuni individuale ale executivului, cum ar fi un ministru al justiției, în contextul adoptării unei decizii privind emiterea unui mandat european de arestare.

Totodată, cum cerința prevăzută în articolul 6 din decizia-cadru reprezintă o condiție de legalitate necesară pentru validitatea mandatului european de arestare, nerespectarea ei atrage respingerea cererii de executare a mandatului european de arestare.

Împotriva acestei sentințe penale a formulat contestație procurorul, solicitând, în principal, în conformitate cu prevederile art. 108 alin. (2) din Legea nr. 302/2004, admiterea contestației formulate, desființarea hotărârii atacate și, în rejudecare, trimiterea cauzei la Curtea de Apel Oradea în vederea continuării judecării cauzei.

În subsidiar, în situația în care Înalta Curte de Casație și Justiție va aprecia că mandatul european de arestare îndeplinește cerința de legalitate prevăzută în articolul 6 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002, referitoare la autoritatea judiciară competentă să emită un mandat european de arestare, a solicitat executarea mandatului european de arestare emis de Procuratura St. Polten din Austria, având referința dosarului nr. 5 St 128/15x, arestarea și predarea persoanei solicitate.

Examinând contestația formulată, în baza actelor și lucrărilor de la dosar, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că aceasta este fondată, urmând a o admite pentru următoarele considerente:

Potrivit art. 84 alin. (1) din Legea nr. 302/2004, republicată, mandatul european de arestare este o decizie judiciară prin care o autoritate judiciară competentă a unui stat membru al Uniunii Europene solicită arestarea și predarea de către un alt stat membru a unei persoane, în scopul efectuării

urmăririi penale, a judecării sau executării unei pedepse ori a unei măsuri de siguranță privative de libertate.

Potrivit art. 84 alin. (2) din aceeași lege, mandatul european de arestare se execută pe baza principiului recunoașterii și încrederii reciproce, în conformitate cu dispozițiile Deciziei-cadru a Consiliului 2002/584/JAI din 13 iunie 2002.

Prin Hotărârile Curții de Justiție a Uniunii Europene din 27 mai 2019 (Marea Cameră) s-a statuat că noțiunea de „autoritate judiciară emitentă”, în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre, astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI a Consiliului din 26 februarie 2009, trebuie interpretată în sensul că vizează procurorul general al unui stat membru care, deși din punct de vedere structural este independent de puterea judecătorească, este competent să efectueze urmărirea penală și care are, în acest stat membru, un statut care îi conferă o garanție de independență în raport cu puterea executivă în cadrul emiterii mandatului european de arestare și nu vizează parchetele dintr-un stat membru care sunt expuse riscului de a fi supuse, direct sau indirect, unor instrucțiuni individuale din partea puterii executive, cum este un ministru al justiției, în cadrul adoptării unei decizii referitoare la emiterea unui mandat european de arestare.

În analiza aspectului dacă procurorul poate fi considerat „autoritate judiciară emitentă” în sensul articolului 6 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI, Curtea a avut în vedere următoarele elemente: participarea la administrarea justiției penale (competența de a efectua urmărirea penală față de o persoană bănuită că a săvârșit o infracțiune cu scopul de a o aduce în fața unei instanțe; și/sau are un rol esențial în desfășurarea procedurii penale; și/sau are competența de a dispune trimiterea în judecată); obiectivitatea (statutul național al procurorului consfințește obiectivitatea în realizarea instrucției penale, impunându-i-se să țină seama de toate elementele incriminatoire și dezincriminatoire); independența (poziția legală a procurorului în ordinea juridică a statului membru emitent îi conferă garanții de independență față de executiv în ceea ce privește emiterea unui mandat european de arestare; procurorul nu este expus, în cadrul adoptării unei decizii de emiteri a unui astfel de mandat de arestare, niciunui risc de a fi supus în special unei instrucțiuni individuale din partea puterii executive); calea de atac (decizia procurorului de emiteri a mandatului european de arestare trebuie să poată fi supusă în respectivul stat membru unei căi de atac jurisdicționale care îndeplinește pe deplin cerințele inerente unei protecții jurisdicționale efective).

Analizând în concret cauza, prin prisma mențiunilor și adreselor exprese regăsite pe Eurojust, vizând natura autorităților judiciare emitente ale mandatelor europene de arestare potrivit legislațiilor statelor membre ale Uniunii Europene, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că în Austria procurorul este cel care emite mandatul european de arestare, dar doar în ipoteza în care emiteri acestuia a fost autorizată de instanță, aceasta fiind cea care decide emiteri sau nu a unui astfel de mandat.

De asemenea, prin răspunsul înaintat de autoritățile din Austria se arată că, având în vedere că instanța este cea care decide emiteri mandatului european de arestare, acest stat membru nu este afectat de Hotărârea din 27 mai 2019 a Curții de Justiție a Uniunii Europene și că până în prezent nu s-a prevăzut în cuprinsul certificatelor înaintate împrejurarea că mandatul european de arestare a fost emis de procuror, dar autorizat de instanță. Totodată, au menționat că la data de 6 iunie 2019, Ministrul de Justiție din Austria a emis un decret prin care solicită autorităților judiciare să completeze certificatele emise printr-o anexă conținând autorizarea instanței.

În acest context argumentativ, Înalta Curte de Casație și Justiție apreciază că mandatul european de arestare emis de către Procuratura St. Polten din Austria la data de 22 august 2017, având referința dosarului nr. 5 St 128/15x, îndeplinește cerința de legalitate prevăzută în articolul 6 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002, referitoare la autoritatea judiciară competentă să emită un mandat european de arestare, astfel cum a fost interpretată de Curtea de

Justiție a Uniunii Europene prin Hotărârea din 27 mai 2019.

Referitor la solicitarea procurorului de a se dispune executarea mandatului european de arestare emis pe numele intimatului persoană solicitată direct de Înalta Curte de Casație și Justiție, în situația în care va aprecia că este îndeplinită cerința de legalitate prevăzută în articolul 6 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002, referitoare la autoritatea judiciară competentă să emită un mandat european de arestare, Înalta Curte de Casație și Justiție constată că nu poate fi primită o astfel de solicitare, întrucât este necesar ca judecata să parcurgă toate etapele procesuale, pentru a nu priva partea de un grad de jurisdicție, prin soluționarea cauzei direct de instanța de control judiciar; o astfel de soluție ar determina eliminarea unui grad de jurisdicție în defavoarea intereselor procesuale ale persoanei solicitate.

Pentru aceste considerente, Înalta Curte de Casație și Justiție a admis contestația formulată de procuror împotriva sentinței nr. 52/PI din 29 mai 2019 a Curții de Apel Oradea, Secția penală și pentru cauze cu minori.

A desființat sentința penală contestată și a dispus trimiterea cauzei spre rejudecare la aceeași instanță, Curtea de Apel Oradea.

WWW.JURI.RO